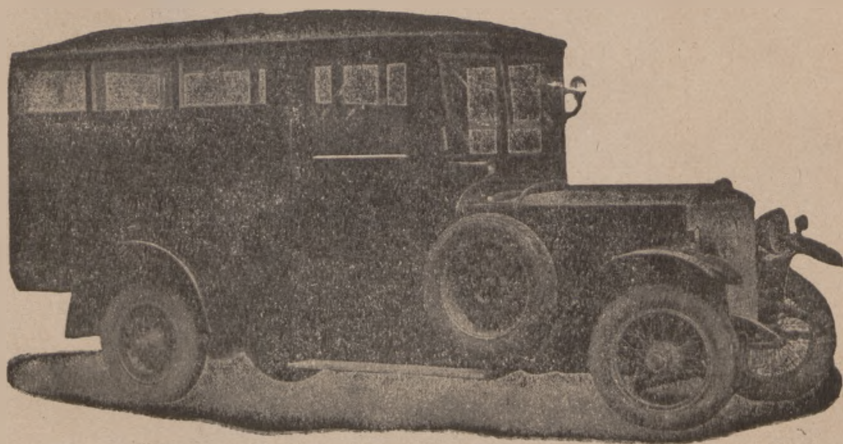
DORAŹNA POMOC LEKARSKA

MIESIĘCZNIK, ORGAN POLSKIEGO KOMITETU DO SPRAW RATOWNICTWA I PIERWSZEJ POMOCY LEKARSKIEJ W WYPADKACH NAGŁYCH ORAZ STACYJ RATUNKOWYCH W POLSCE

WARSZAWA, LESZNO 58

KONTO w P. K. O. 7373 KONTO w K. K. O. 1086

Rok IV – 1938 STYCZEŃ–LUTY Nr. 1–2

565

DORAŹNA POMOC LEKARSKA

MIESIĘCZNIK, ORGAN POLSKIEGO KOMITETU DO SPRAW RATOWNICTWA I PIERWSZEJ POMOCY LEKARSKIEJ W WYPADKACH NAGŁYCH ORAZ STACYJ RATUNKOWYCH W POLSCE

WARSZAWA, LESZNO 58

KONTO w P. K. O. 7373 KONTO w K. K. O. 1086

Rok IV – 1938 STYCZEŃ–LUTY Nr. 1–2

DR FR. OBARSKI,
Warszawa.

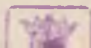
Obecny stan udzielania pierwszej pomocy lekarskiej w nagłych wypadkach w Polsce w świetle ankiety.

(Ciąg dalszy)

W dziesiątym punkcie ankiety pytanie brzmi następująco: Czy posterunek lekarski ufundowany jest przez Zarząd miasta, instytucję Czerwonego Krzyża, Ubezpieczalnię, szpital, czy z prywatnej inicjatywy?

Normalne stacje ratunkowe w Warszawie, Łodzi i Wilnie powstały z inicjatywy społeczeństw, w Krakowie i Lwowie z inicjatywy założyciela Pogotowia wiedeńskiego barona d-ra Mundy'ego. Do założenia stacji w Lublinie przyczyniła się żona ówczesnego gen. gubernatora wojsk okupacyjnych austryjackich generała Kuka. Poznań zawdzięcza powstanie stacji Pogotowia Ratunkowego miejscowemu Oddziałowi Związku Legionistów Polskich. Wreszcie najmłodsza stacja ratunkowa w Białymstoku powstała dzięki współpracy kilku instytucji z Czerwonym Krzyżem na czele.

Posterunek lekarski w Bydgoszczy został ufundowany przez Zarząd miasta, a niedzielne i świąteczne dyżury posterunku przez Ubezpieczalnię Społeczną.

Posterunek w Zakopanem został założony przez Stację Klimatyczną i Zarząd miejscowego szpitala.

Polski Czerwony Krzyż założył 7 posterunków (Bielsko. Biała, Mikołów, Myślenice, Nowy Tomyśl, Więcbork, Horodenka).

Ubezpieczalnia Społeczna posiada 8 stacyj Pogotowia.

W 22 miejscowościach posterunki lekarskie i sanitarne powstały z inicjatywy Zarządów miejskich, w 5 z inicjatywy Wydziałów powiatowych.

W Sulmierzycach (woj. pozn.) posterunek został założony przez siostry zakonne w ich pomieszczeniu. W tym że mieście istnieje Pogotowie drogowe Polskiego Czerwonego Krzyża.

Istniejący w Aleksandrowie Kujawskim — Dom Zdrowia — przy którym znajduje się posterunek, ufundowany został przez Zarząd miejski.

Dyżury lekarskie w Lesznie, Inowrocławiu, Ostrowiu-Wielkopolskim, w Baranowiczach powstały dzięki staraniom miejscowych organizacji lekarskich, w Białymstoku (nocne) dzięki staraniom Towarzystwu Dobroczynności „Linas-Hacedek“. Pozostałe posterunki powstały z inicjatywy już to prywatnej (Cieszyn), już to kierownictwa szpitali i ośrodków, już to instytucji, fabryk.

Jedenasty punkt ankiety zapytuje — z jakich źródeł pokrywa się wydatki, związane z prowadzeniem posterunku?

Posterunki — normalne stacje — (Warszawa, Kraków, Lwów, Poznań, Lublin) posiadają prawie też same źródła dochodów, a mianowicie: składki członkowskie, ofiary, darowizny, zbiórki imprezy, przewozy chorych Ubezpieczalni (Warszawa, Lwów), udzielanie porad w nagłych zachorowaniach chorym ubezpieczonym (Kraków, Poznań), zapomogi ze strony miast i t. p.

Posterunki — stacje normalne — w Łodzi i Wilnie utrzymują Zarządy wspomnianych miast, na utrzymanie posterunku lekarskiego w Bydgoszczy łoży miasto.

O posterunku lekarskim przy szpitalu w Zakopanem mówi ankieta jak następuje: Gmina Zakopane pokrywa wydatki związane z utrzymaniem sanitarki i 2 szoferów. Budżet wynosi 5.000 złotych. Wszelkie inne świadczenia, a mianowicie pomoc lekarską, personel sanitarny, materiał opatrunkowy daje szpital.

Chorzy zamożni opłacają koszty pomocy lekarskiej i materiału opatrunkowego.

Ubezpieczalnia płaci zwrot kosztów przewózki.

Stacja w Białymstoku opłaca wydatki z funduszów Polskiego Czerwonego Krzyża, z zapomóg Zarządu miejskiego i Ubezpieczalni Społecznej.

Na utrzymanie posterunku w Siedlcach łoży wyznaniowa Gmina Żydowska.

Towarzystwo dobroczynne „Linas Hacedek" w Białymstoku utrzymuje nocny posterunek lekarski, korzystając częściowo z zapomogi Zarządu miejskiego i Ubezpieczalni.

Pogotowie w Bielsku pokrywa wydatki z własnych funduszów i z dochodów każdorocznej zbiórki.

Pogotowie Ratunkowe w Cieszynie utrzymuje się częściowo z opłat za przewozy chorych, częściowo ze składek, zbiórek i dochodów z imprez.

Na prowadzenie stacji Pogotowia Ratunkowego w Mikołowie łoży Polski Czerwony Krzyż, któremu miejscowy Magistrat udziela rocznej subwencji.

Pogotowie Ratunkowe Polskiego Czerwonego Krzyża w Białej pokrywa wydatki z opłat od osób prywatnych, z wydatnej subwencji ze strony Zarządu miasta i Oddziału P.C.K. w Białej.

Na utrzymanie posterunku w Myślenicach i miejsc zgłoszeń w Nowym Tomyślu wydatkuje P.C.K.

Posterunek przy szpitalu w Żywcu korzysta z funduszów ze skarbu państwa.

17 posterunków utrzymują Zarządy miast, 6 Wydziały powiatowe, 8 Ubezpieczalnie Społeczne.

W niektórych miastach (Dąbrowa Górnicza, Kielce), wydatki, związane z czynnością posterunków, ponoszą Zarządy miast i Ubezpieczalnie.

W olbrzymiej większości odpowiedzi wypadają w ten sposób, że niewiadomo, kto łoży na prowadzenie posterunków.

Jeżeli chodzi o posterunki w mieszkaniach lekarzy miejskich, to odpowiedzi mówią tylko, że lekarzę miejscy otrzymują uposażenie z kasy miejskiej.

Utrzymanie posterunków przy ośrodkach zdrowia i innych instytucjach odbywa się kosztem wspomnianych instytucji.

Dwunasty punkt ankiety brzmi jak następuje: W ilu wypadkach udzielono pomocy w roku 1935?

Warszawa udzieliła, pierwszej pomocy w 36.993 wypadkach, Kraków w 15.936, Lwów w 18.274, Lublin w 4.477, Łódź w 9.538, Poznań w 7.027, Wilno w 7.599, Białystok—Pogotowie P. C. K. —

w 3.508, nocne Pogotowie „Linas Hacedek“ w 2.340, Bydgoszcz w 1.799, Trzebina w 236, Biała w 891, Chrzanów w 60, Bochnia w 5, Kałusz w 8, Grabów w 10, Zakopane w 1.300, Ostrów-Wielkopolski w 1.261, Siedlce w 293, Przemyśl w 726, Gorlice w 15, Puławy w 22, Borysław w 500, Stanisławów w 203, Kołomyja w 148, Myślenice w 6, Tarnów w 130, Nowy Sącz w 154, Bielsko w 1.469, Cieszyn w 867, Mikołów w 40, Zdołbunów w 6, Pabianice w 4.012, Ozorków w 72, Szulmierzyce w 20, Hrubieszów w 22, Jaworów w 2.000, Borysław w 5.000 wypadkach i wizyt, Rawa Ruska w 2, Nowy Tomyśl w 15, Poniec w 103, Krobia w 6, Toruń w 312, Gdynia w 5.415.

Wreszcie trzynasty punkt ankiety zapytuje, jak się uskutecznia przewóz niespokojnych chorych umysłowych.

Z trzech miast umysłowo niespokojnych chorych przewozi służba miejska, z 32 miast specjalni konwojenci czasami po dwóch, w kaftanach bezpieczeństwa z 28 miast, samochodami-sanitarkami z 5 miast, koleją z 9, sanitarkami P. C. K. z 5 miast, autobusami z 5, straż miejska z 4, policja z jednego, samochodami osobowymi z 14, poza tym przewożą takich chorych zwykłymi wozami, dorożkami, podwodami. Z 5 miast odpowiedziano, że Zarządy miejskie nie zajmują się odstawianiem umysłowo chorych do zakładów. Z innych jeszcze zawiadomiono, że przewożenie tego rodzaju chorych uskutecznia najbliższe otoczenie chorych. Nad to są wzmianki, że Ubezpieczalnie Społeczne swoimi karetkami odwożą umysłowo chorych do właściwych szpitali.

Normalne stacje—Pogotowia Ratunkowe—przewożą niespokojnych umysłowo chorych samochodami sanitarkami przy pomocy swego personelu z wyjątkiem Pogotowia z Wilna, które takich chorych nie przewozi.

Bielsko przewozi umysłowo chorych karetkami Pogotowia Ratunkowego.

Lubliniec (woj. śląsk.) transportuje dorożką w asyście urzędników bezpieczeństwa, z Mikołowa—Magistrat we własnym zakresie swoim personelem.

Ze Zdołbunowa (woj. wołyń) odstawia się niespokojnych chorych pociągiem do Chełma po uprzednim wstrzyknięciu morfiny ze skopolaminą.

Z jednego z większych miast województwa wileńskiego uskutecznia się przewóz przy pomocy dwóch silnych ludzi i więzów.

Drohobycz odsyła chorych niespokojnych do Kulparkowa po nałożeniu kaftana bezpieczeństwa koleją pod silnym konwojem.

Jedno z większych miast Pomorza kieruje tego rodzaju chorych w towarzystwie konwojentów, którzy w razie potrzeby używają siły.

Jedno z większych miast (woj. wołyn.) odstawia autobusami psychicznie chorych, związanych w asyście straży miejskiej.

Miasta Sępolno (woj. pomor.), Krzywin (woj. pozn.) odpowiedziały, że jeszcze nie zachodziła potrzeba odwożenia chorych umysłowo do specjalnych zakładów.

Osieczno (woj. pozn.) oświadczyło, że nie było dotąd żadnego wypadku przewozu chorego umysłowego, w danym razie przy użyciu odpowiednich środków ostrożności.

Chorych umysłowo z Wołkowyska przewozi się pod dozorem osoby prywatnej, wynajętej w każdym poszczególnym wypadku.

Na dowód, że i małymi środkami można osiągnąć duże cele, niech służy przykład założenia Pogotowia Ratunkowego w Białymstoku, który, jak wyżej powiedziałem, ma 98 401 mieszkańców i budżet w dochodach na rok 1935/6 wynosił 3 694 735 zł.

W sprawozdaniu Pogotowia Ratunkowego z Białegostoku za rok 1936 czytamy co następuje: W grudniu 1935 r. inicjatywę stworzenia doraźnej pomocy lekarskiej (Pogotowia Ratunkowego) podjął Zarząd Okręgu Polskiego Czerwonego Krzyża i dzięki wydatnej pomocy komendanta garnizonu pułkownika dyplomowanego L. Kmicic-Skrzyńskiego, który uzyskał od władz wojskowych pozwolenie na użycie dla Pogotowia karetek sanitarnych Polskiego Czerwonego Krzyża, a następnie dzięki przychylnemu stanowisku dyrekcji Ubezpieczalni Społecznej w Białymstoku, która zawarła z Zarządem Polskiego Czerwonego Krzyża umowę na korzystanie z pomocy Pogotowia dla ubezpieczonych, przychylnemu stanowisku Zarządu miejskiego, który udzielił stałej subwencji, Pogotowie Ratunkowe mogło być uruchomione z dniem 1 stycznia 1936 roku ze stałym dyżurem lekarskim i obsługą t. j. sanitariuszem, pielęgniarką i szoferem.

Biorąc pod uwagę wymogi życia miejscowego, uruchomiono Pogotowie Ratunkowe od godziny 7 rano do 11 wieczorem. Godzin nocnych Pogotowie nie objęło, gdyż istniejące przy „Linas Hacedek" Pogotowie nocne, działające od godziny 11 w nocy do 7 rano, załatwiało i wypadki nagłe, zdarzające się w nocy.

Personel Pogotowia stanowiło 6 lekarzy dyżurnych, 3 sanitariuszy, 3 siostry Pogotowia, 2 lekarzy ginekologów (dla załatwiania przypadków położniczych Ubezpieczalni), 3 szoferów.

Pogotowie Ratunkowe obsługiwały w roku sprawozdawczym dwa samochody sanitarne Polskiego Czerwonego Krzyża, zaś od dnia 2 grudnia 1936 roku trzy.

W miesiącu wrześniu roku sprawozdawczego Pogotowie Ratunkowe zakupiło używany samochód marki „Ford“ za cenę 3200 zł., który po dokonaniu remontu od grudnia został przydzielony do obsługi Pogotowia. Na koszty prowadzenia Pogotowia Zarząd Okręgu czerpie fundusze z Ubezpieczalni Społecznej, jako ryczałt miesięczny w wysokości 1150 zł., z Zarządu miejskiego kwartalnie subsydium w wysokości 1 332 zł., poza tym od osób prywatnych z tytułu wynajmu karetek do przewożenia chorych; wpływy z tego źródła wahają się w granicach od 300 do 350 zł. miesięcznie; datki dobrowolne wynoszą miesięcznie 20—30 złotych.

Ponad to Okręg ze swej strony udziela bezpłatnie lokalu, utrzymuje jednego szofera jak również pokrywa wszystkie wydatki gospodarcze jak opał, światło, telefon, garaż.

Czynność stacji ratunkowej w Białymstoku w pierwszym roku jej istnienia przedstawia się jak następuje:

	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Dzieci
Liczba wyjazdów na miasto.	3097	999	1573	525
W ambulatorium.	411	222	121	68
Przewieziono chorych.	323	151	153	19
	3831	1372	1847	612

Sprawozdanie rachunkowe stacji ratunkowej w Białymstoku za rok 1936.

Wydatki.

Administracja:

Pensja lekarzy	8 329 zł. 70 gr.	
Pensje pielęgniarek, kierowców i sanitariuszy	4 468 zł. 23 gr.	
Wydatki biurowe	150 zł. 26 gr.	
Różne	190 zł. 29 gr.	13 138 zł. 48 gr.

Utrzymanie samochodów:

Benzyna	4 989 zł. 98 gr.	
Oliwa	941 zł. 38 gr.	
Remont	1 706 zł. 58 gr.	7 637 zł. 94 gr.
Materiały opatrunkowe, leki		728 zł. 10 gr.
Kupno samochodu „Ford“ .	5 700 zł. — gr.	
Kupno urządzeń biurowych	174 zł. — gr.	
Kupno narzędzi chirurg. .	160 zł. 95 gr.	6 034 zł. 95 gr.
		27 539 zł. 47 gr.

Dochody.

Subwencje Ubezpieczalni .	13 811 zł. — gr.	
Subwencje Magistratu . .	5 328 zł. — gr.	
Różni za przewóz chorych .	4 204 zł. 40 gr.	23 343 zł. 40 gr.
Niedobór		4 196 zł. 07 gr.
		27 539 zł. 47 gr.

Na podstawie odpowiedzi ankiety, zawartych w 13 punktach, przychodzę do następujących wniosków:

1) Dla państwa, liczącego 33 400 000 ludności, posiadanie tylko 8 normalnych stacyj ratunkowych, jest niewystarczające.

2) Istniejące posterunki lekarskie oraz posterunki sanitarne z bardzo małymi wyjątkami nie stoją na wysokości wymagań, wypływających z obecnych warunków życia handlowego, przemysłowego, ruchu kołowego, turystycznego i t. p.

3) Z małymi wyjątkami posterunki ratunkowe nie można uważać za instytucje zorganizowane przede wszystkim w celu udzielania pierwszej pomocy w wypadkach nagłych; jeżeli wypadnie udzielić takiej pomocy, to robią to dorywczo w miarę posiadanych środków; posterunki przy strażach ogniowych, niedostatecznie wyposażone, służą tylko do potrzeb straży na wypadek pożaru. Szpitale nie posiadają posterunków, tylko w razie zachodzącej potrzeby udzielania pomocy poza obrębem szpitala personel szpitalny dorywczo spełnia,

w miarę możności, zadanie posterunku ratunkowego; ośrodki zdrowia, które w ankiecie również wykazane są, jako posiadające posterunki ratunkowe, również w miarę możności spełniają czynności posterunku ratunkowego Posterunki lekarzy miejskich, znajdujące się w ich własnych mieszkaniach, nic nie mają wspólnego z posterunkiem lekarskim, są to tylko w najlepszym razie dyżury; posterunki w ambulatoriach kolejowych, fabrycznych i t. p. są tylko miejscami dyżurów personelu pomocniczego (felczerów).

4) Z małymi wyjątkami na posterunkach, raczej dyżurach, przeważnie pracuje personel pomocniczy; tu i ówdzie na stacjach normalnych do pomocy powołuje się felczerów i studentów medycyny.

5) Z pewnymi wyjątkami posterunki ratunkowe nie posiadają *własnych środków lokomocji,* aby w każdej chwili, na wezwanie, móc przystąpić do akcji ratunkowej poza terenem szpitala, ośrodka, ambulatorium, i t. d., natomiast środki komunikacji, o których mówią odpowiedzi ankietowe, dorywczo są organizowane; nieliczne tylko posterunki Czerwonego Krzyża i Ubezpieczalni Społecznej posiadają odpowiednie środki przewozowe.

6) Posterunki ratunkowe z pewnymi wyjątkami nie są odpowiednio wyposażone, aby mogły w całej rozciągłości służyć do udzielania pierwszej pomocy w każdym wypadku lub zachorowaniu; posterunki przy szpitalach, ośrodkach zdrowia nie posiadają odpowiednich walizek, skrzynek, żeby móc udać się z nimi na miejsce wypadku.

(Posterunki Czerwonego Krzyża posiadają specjalne wyposażenia Czerwonego Krzyża, posterunki Ubezpieczalni Społecznej, miasta Bydgoszczy i szpitala w Zakopanem również posiadają odpowiednie wyposażenie).

7) Przewóz chorych odbywa się za pomocą takich środków lokomocji, jakie są pod ręką, do tego celu w znacznej mniejszości służą samochody-sanitarki, lub konne karetki sanitarne, natomiast głównym środkiem przewozowym jest taksówka. dalej wozy, dorożki.

8) Z małymi wyjątkami na posterunkach ratunkowych nie pracuje specjalny personel na potrzeby posterunku, tylko dorywczo bywa używany do tego celu personel stały, szpitalny, ośrodka lub ambulatorium.

9) Posterunki ratunkowe są czynne całą dobę przy szpitalach, raczej trzeba by powiedzieć, że szpitale pracują całą dobę i dla tego posterunki przy szpitalach czynne są całą dobę; ośrodki zdrowia, czynne niekiedy godzinę dziennie lub jeszcze mniej w ciągu tygodnia (2 godziny tygodniowo), nie można uważać za posterunki sanitarne; nie można zgodzić się z tym, żeby lekarz miejski mógł na swoim posterunku w mieszkaniu dyżurować całą dobę; posterunki przy fabrykach, kolejowe i t. p. czynne są ograniczoną liczbę godzin (w nocy).

10) Z ankiety nie można właściwie wywnioskować. kto ufundował posterunki przy szpitalach lub ośrodkach, natomiast stacje normalnych Pogotowiu Ratunkowych posiadają zupełnie wyraźnie określonych swoich założycieli. Toż samo można powiedzieć o posterunkach Polskiego Czerwonego Krzyża i Ubezpieczalni Społecznej. Dyżury lekarzy miejskich wypływają z obowiązku udzielania pomocy w nagłych wypadkach i dla tego w ankiecie jest mowa, że założyły je Zarządy miast.

Nie wszystkie Zarządy miast uważają, że potrzebne są specjalne posterunki ratunkowe. Według niektórych tam, gdzie jest szpital. tam jest i posterunek i każdy potrzebujący pomocy w szpitalu zawsze znajdzie tę pomoc. Niektóre szpitale jasno odpowiedziały, że pomoc ich polega tylko na miejscu w szpitalu, na zewnątrz nie udzielają się. Inne jeszcze Zarządy miast, wskazując na to, że w danym mieście jest duża liczba lekarzy prywatnych, a według jednego nawet nadmiar. wyrażają opinję o braku potrzeby istnienia stacji ratunkowej.

11) Stacje ratunkowe normalne utrzymują się z kilku źródeł dochodowych, Polski Czerwony Krzyż utrzymuje posterunki ze swoich środków i pomocy społeczeństwa, Ubezpieczalnia utrzymuje posterunki ze swoich funduszy, natomiast wszystkie inne posterunki z wyjątkiem Cieszyna, Bydgoszczy, Zakopanego, nocnego posterunku w Białymstoku, nie posiadają specjalnych środków na swoje utrzymanie, takoż i posterunki przy ośrodkach nie mają żadnych dodatków na prowadzenie stacyj ratunkowych. Jest to najlepszym dowodem, że wszystkie tego rodzaju posterunki, które nie mają swoich specjalnych funduszy na prowadzenie posterunków, nie są takimi, posterunki w mieszkaniach lekarzy miejskich, przy Urzędach miejskich również nie posiadają specjalnego budżetu na pokrycie wy-

datków, związanych z prowadzeniem posterunku, a zatym również nie są to posterunki, lecz tylko dyżury lekarzy w mieszkaniach.

12) Na podstawie danych ankietowych stwierdzić trzeba, że tylko 44 miasta na 258 prowadziło statystykę przypadków udzielenia pierwszej pomocy w nagłych wypadkach i zachorowaniach. Niektóre miasta dołączyły do tych liczby, załatwionych chorych przez ambulatoria, co znowu jest dowodem, że przy nich nie ma samodzielnych posterunków (np. w Borysławiu w ciągu roku udzielono porad 5 000 osobom).

Pomijając stacje normalne Pogotowia Ratunkowego, które wykazują się wielkimi liczbami osób, którym udzielono pierwszej pomocy, zanotować należy, że samodzielne posterunki sanitarne, dobrze zorganizowane, w małych miastach wykazują daleko większe liczby osób, którym udzielono pierwszej pomocy, niż miasta z daleko większą liczbą ludności i znacznie zasobniejsze i posiadające posterunki lekarskie przy szpitalach. A więc posterunek sanitarny w Białej (26 759 mieszkańców i w budżecie miasta 857 708 zł.), posiadający dostateczne wyposażenie i własne środki lokomocji udzielił w roku 1935 pomocy 891 osobom, posterunek przy szpitalu w Toruniu (62 517 mieszkańców i 10 260 926 zł.) udzielił pomocy tylko 312 osobom, Cieszyn (19 144 m. i 1 219 331 zł. w budżecie miasta), posiadający samodzielną stację — posterunek sanitarny — w roku 1936 udzielił pomocy 867 osobom. Bielsko (24 806 m. i 2 753 359 zł.)— pomocy 705 osobom. Posterunek lekarski przy miejskim Urzędzie zdrowia w Stanisławowie (65 000 m. i 1 472 000 zł.) interwenjował w 203 wypadkach, posterunek przy straży ogniowej w Tarnowie (52 387 m. i 1 464 783 zł.) w roku 1936 udzielił pomocy około 130 osobom.

13) Sprawa przewozu niespokojnych chorych umysłowo do zakładów leczniczych nie stoi na wysokości wymagań doby obecnej. Tego rodzaju chorych transportuje się środkami, jakie są na miejscu. Przewozi się ich i koleją i autobusami, jako pasażerów zwykłych pod eskortą, którą często stanowi rodzina lub osoby nie powołane do takiej roli, tu i owdzie związanych, tu i owdzie stosuje się przymus fizyczny. Niektóre stacje normalne nie przewożą niespokojnych umysłowo chorych, bo nie są przygotowane do takiej roli.

SPRAWOZDANIE
z działalności Lwowskiego Ochotniczego Towarzystwa Ratunkowego za rok 1936.

Zarząd Lw. Och. T-wa Rat. idąc w dalszym ciągu po linii obranej przed trzema laty, stale stara się o zwiększenie dochodów T-wa Ratunkowego przy równoczesnym zastosowaniu jak najdalej idących oszczędności w wydatkach.

Zawdzięczając bardzo wielkiej życzliwości i poparciu ze strony Zarządu miejskiego, Towarzystwo Ratunkowe otrzymuje regularnie, w różnych ratach miesięcznych, przyznaną przez Zarząd miejski subwencję, co umożliwia Towarzystwu Ratunkowemu racjonalną gospodarkę, a mianowicie stopniowe coroczne umniejszanie długów T-wa i pokrywanie wszystkich bieżących wydatków.

Długi Towarzystwa, wedle bilansu, zamknięcia, wynoszą w dniu 31 marca 1937 r.

kwotę: 27 249.46 zl.

Na tę kwotę składają się dwie pozycje a mianowicie:

1) Dawne długi Towarzystwa Ratunkowego, a to należytości: drukarni Neumanna, apteki Mikolascha, dawnej Kasy Chorych, Zakładu Czyszczenia miasta (za utrzymanie koni i pobraną benzynę), Gazoliny, zaciągnięta pożyczka i inne drobne w łącznej kwocie *25 001 zl. 46 gr.* i poz. 2) t.j. kwota *zl. 2 248.*— przypadająca na pobory personelu na marzec 1937, które to pobory już w dniu 6 kwietnia 1937 zostały wypłacone, a tym samym dług ten w kwocie powyższej został umorzony.

Wobec powyższego, gdy porównamy stan długów z dnia 31 marca 1936 r. t.j.

32 670 zl. 35 gr.

ze stanem z dnia 31 marca 1937 r. w kwocie:

25 001 zl. 46 gr.

to T-wo Rat. spłaciło w ciągu roku budżetowego 1936-37 tytułem dawnych zobowiązań

7 668.89 zl.

a ponad to umorzyło w ciągu roku budżetowego 1936/37 dług wekslowy zaciągnięty przy zakupie auto-sanitarki marki „Polski-Fiat" w kwocie: *4 644 zl.* czyli stan zobowiązań Twa Ratunk. zmniejszył się w dniu 31. marca 1937 r. w porównaniu ze stanem z dnia 31. marca 1936 r.

o kwotę: *12 312 zl. 89 gr.*

Dochody T-wa Ratunkowego w roku 1936-37 wynosiły w gotówce łączną kwotę (w zaokrągleniu do dziesiątek złotych)

67 510.— zl.

Na te dochody złożyły się:

1) Subwencja Zarządu miejskiego tj. 38% ogólnego dochodu . .	25 000.— zł.
2) Jednorazowa subwencja Urzędu wojewódzkiego lwowskiego, jako zwrot kosztów szkód poniesionych przez Towarzystwo Ratunkowe (opony, dętki, materiały opatrunkowe, materiały pędne, remont uszkodzonego motoru) z powodu wypadków w dniu 16 kwietnia 1936 r. 3.8% ogóln. dochodu . .	2 500.— „
3) Należytości za przewozy chorych (45%)	31 420.— „
4) Udział w zyskach z dezynfekcji telefonów ryczałt Firmy (Dez-Tel. 2%)	1 200.— „
5) Zwrot długów (Nowotny) (0.5%)	150.— „
6) Składki członków, datki instyt., dochody ze zbiórek ulicznych i inne dochody (10% ogólnego dochodu)	7 240.— „
Razem dochody	67 510.— zł.

Wykonanie budżetu w rozchodach przedstawia się następująco:

1)	Płace lekarzy, sanitariuszy, kierowców auto-sanitarek, woźnego-inkasenta (49% ogóln. wydatk.)	33 220.— zł.
2)	Płaca siły kancelaryjnej (2.9%)	1 950.— „
3)	Wynagrodzenie za dyżury dodatkowe (w czasie wypadków kwietniowych, strajku majowego w 1936, na stanowiskach I Pomocy, urządzanych podczas uroczystości kościelnych, narodowych i imprez (Konsekracja Kościoła Ostrobramskiego), 50-lecia X. Arcybiskupa Twardowskiego. Msza św. za spokój duszy śp. I Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Powitanie powracającej armii z manewrów (t. j. 0.5% ogóln. doch.) . . .	330.— „
4)	Zwroty za przewozy chorych członków Ubezpieczalni Społecznej i ubogich chorych	740.— „
5)	Diety sanitariuszy i szoferów wysyłanych na prowincję do przewozu chorych (t.j. 0.7%)	440.— „
6)	Leki i opatrunki — i pismo lekarskie (2.2%)	1 480.— „
7)	Remont auto-sanitarek i materiały pędne	12 210.— „
8)	Wydatki kancelaryjne: (telefon, radio, pranie bielizny, przybory kancelaryjne, portoria i stemple) (1.4%)	1 050.— „
9)	Prowizja inkasowa (0.6% ogóln. doch.)	420.— „
10)	Opał, światło, gaz (2.7%)	1 610.— „
11)	Opłata na rzecz Ub. Społ. (2.5%)	1 700.— „
12)	Spłata długów	12 300.— „
	Razem rozchód:	67 450.—zł.

Pozostałe zobowiązania Towarzystwa Ratunkowego, a to: drukarnia Neumana, apteki Mikolascha, dawnej Kasy Chorych, Zakładu Oczyszczania Miasta, Gazoliny, pożyczka prywatna i inne narażają Towarzystwo na koszty, gdy ci wierzyciele w zrozumieniu działalności humanitarnej i ciężkich warunków T-wa, zgodzili się na razie czekać i przyjmują raty wpłacane przez T-wo Ratunkowe w miarę finansowej możności T-wa.

Inne długi, jak należytości firmy Vacum Oil. Company, Oświęcim-Praga, Dunlop, należytość b. Syndyka T-wa Dr. Witolda Olszewskiego zostały już w całości wyrównane.

Z powyższego zestawienia dochodów i wydatków wynika, że dochody T-wa opierają się w znacznej części na subwencji Zarządu miejskiego i na dochodach z przewozów chorych.

Najważniejszą rubrykę wydatków stanowią wynagrodzenia lekarzy, sanitariuszy i kierowców, pochłaniające prawie 50% ogólnej sumy wydatków, następnie materiały opatrunkowe, leki, materiały pędne, które to wydatki łącznie dosięgają 22% ogólnych wydatków, spłata długów, ponad 20% ogólnych wydatków, zaś administracja kosztuje tylko niepełnych 4.8%.

Cyfry te najwymowniej świadczą, że uzdrowienie stosunków finansowych postępuje naprzód tak, że przypuścić należy, że w ciągu lat trzech Towarzystwo spłaci swoje zobowiązania.

Lwowskie Ochotnicze Towarzystwo Ratunkowe zatrudniało w r. 1936 14 lekarzy, 6 sanitariuszy, 4 auto-kierowców, 1 urzędnika, 1 woźnego-inkasenta.

Dzięki uprzejmości JWPana Komendanta Józefa Milewskiego, byłego Gospodarza Twa, a następnie po ustąpieniu JWPana Komendanta Milewskiego ze stanowiska Gospodarza z powodu przeniesienia się do Warszowy, dzięki JWPanu Komendantowi Szpaczyńskiemu obecnemu Gospodarzowi T-wa Ratunkowego tak koszt remontu auto-sanitarek jak i celowe zużycie materiałów pędnych i smarów wykazuje znaczne oszczędności i znaczny spadek tych kosztów z latami ubiegłymi.

Pogotowie, biorąc czynny udział w przejawach życia społecznego, urządzało w razie potrzeby stanowiska I. Pomocy:

W maju 1936.

W czasie Mszy polowej za spokój duszy śp. I. Marszałka Polski (4 stanowiska I. Pomocy).

W lipcu 1936 r.

W czasie uroczystości religijnych, związanych z konsekracją Kościoła Ostrobramskiego na Łyczakowie (6 stanowisk).

W sierpniu 1936.

4 lotne stanowiska I Pomocy w czasie uroczystości kościelnych z okazji 50-lecia pracy kapłańskiej Jego Eminencji X. Arcybiskupa Dr. Bolesława Twardowskiego.

We wrześniu 1936.

4 lotne stanowiska I Pomocy w czasie Święta Armii. Powrót Armii z manewrów.

Członków wspierających liczyło Towarzystwo 975.

Posiedzeń Wydziału odbyło się 6.

Skład Zarządu:

Prezes: Prof. Dr. Tadeusz Ostrowski.
Wiceprezes: Dr. Roman Epler (z łona Rady miejskiej).
Sekretarz: Dr. Juliusz Notz.
Skarbnik: Dr. Marian Kostowiecki.
Gospodarz Komendant: Józef Milewski do 15.X. 1936.
„ „ Józef Szpaczyński od 16.X. 1936.

Członkowie Zarządu:

(z grona członków wspierających)

Naczelnik: Dr Franciszek Szkodziński.
Dyrektor: Dr Andrzej Pohorecki.

Z grona Rady miejskiej:

Generał Dr Teodor Bałłaban.
Dr Mordechaj Bikeles.
Naczelnik Dr Eugeniusz Doliński.
Pułkownikowa Helena Müllerowa.
Dr Jan Poratyński.

Komisja Rewizyjna:

Doc. Dr Antoni Dobrzański.
Prezes Inż. Paweł Prachtel-Morawiański.
Rektor Dr Teofil Seifer.

Lekarze dyżurni: 1) Dr Graf Józef, 2) Lk Hawryliński Witold, 3) Dr Hoffmann Józef, 4) Dr Koczorowski Stefan, 5) Lk Kuśnierczyk Wacław, 6) Lk Koreneć Stefania, 7) Lk Liebhart Władysław, 8) Lk Łeszczijówna Marta, 9) Lk Marynowska Janina, 10) Lk Nirankiewicz Weronika, 11) Lk Onyszkiewicz Tadeusz, 12) Lk Śnieszko Tadeusz, 13) Lk Sokołowski Roman, 14) Lk Tarnawski Roman.

Kancelaria: Kierownik Markowski Tadeusz, woźny-inkasent Dumka Ambroży.

Sanitariusze: Kondak Tadeusz, Kowałko Franciszek, Kowałko Karol, Marek Józef, Szmalenberg Jan, Więcek Franciszek.

Kierowcy auto-sanitarek: Rogowski Stanisław, Sawicki Franciszek, Skliński Władysław, Tworzyjański Bolesław.

P R E L I

dochodów i wydatków Lwowskiego Ochotniczego
1937

WYDATKI			Złote i gr.
Dział I. Wynagrodzenia.			
a) Lekarzy			
365 dni á 26 godz. (2 godz. podw, dyżur)	9.490		
za urlopy 16 lekarzy á 30 godz. . .	480		
razem godzin	9.970	á 1,50	14.955,—
b) urzędnika á 150 zł. miesięcznie			1.800,—
za urlop urzędnika			150,—
c) woźny-inkasent á 60 zł. miesięcznie			720,—
za urlop woźnego			30,—
d) Sanitariuszy			
2 sanitariuszy á 150 zł. mies.			3.600,—
2 „ „ 120 „ „			2.880,—
1 „ „ 100 „ „			1.200,—
1 „ „ 80 „ „			960,—
Ryczałt za zastęp. urlop. sanitariuszy . . .			480,—
c) Szoferów			
4 szoferów á 182 zł. mies.			8.736,—
Ryczałt za zastępstwa urlop. 4 szoferów . . .			400,—
Zastępstwo chorych pracowników			200,—
Razem Dział I . .			36.111,—
Dział II. Dopłata Pogotowia na rzecz Ub. Społ.			
Za sanitariuszy od 8.640 zł. (6,12%)			528,77
Za szoferów „ 8.736 „ (6,12%)			534,64
Razem Dział II .			1.063,41
Dział III. Ogólny.			
a) Za remont aut sanitarnych			3.000,—
b) materiały pędne			8.500,—
c) leki, opatrunki			1.200,—
d) światło, opał, woda, gaz			1.800,—
e) wydatki kancelaryjne (telefon, radio, abonament pism lekarskich, przybor. kancel., portoria, stemple, pranie bielizny)			1.100,—
Razem Dział III .			15.600,—
Dział IV.			
Na zakupno nowego auta			3.600,—
Dział V. Amortyzacja długów.			
Na spłatę dawnych zobowiązań			2.400,—
Dział VI. — Nieprzewidziane			227,—
RAZEM ROZCHODY .			59.000,—

Zestawił

Tadeusz Markowski Księgowy T-wa

MINARZ
Towarzystwa Ratunkowego za okres budżetowy 38 r.

WPŁYWY	Złote i gr.
Dział VII. Pzewozy chorych.	
Przewozy prywatne	14.500,—
„ Ubezpieczalni Społecznej	10.000,—
„ kolejowe	1.200,—
„ Zarządu miejskiego nie preliminuje się, gdyż Z. m. wpłacił ryczałtową kwotę za przewozy w dn. 10 stycznia 1937 roku	—
Razem Dział VII .	25.700,—
Dział VIII. Składki—datki.	
Składki Członków	6.000,—
Datki Inst. P. A. S. T. Dez.-Tel.	3.000,—
Razem Dział VIII .	9.000,—
Dział IX. Zwrot zobowiązań.	
Kondak — Nowotny	300,—
Dział X.	
Przyznana subwencja Z. m.	22.500,—
Dział XI.	
Imprezy, zbiórki uliczne i t. p.	1.500,—
RAZEM WPŁYWY .	59.000,—

Lwów, dnia 1 kwietnia 1937 r.

ZAMKNIĘCIE

Bilans z dnia

STAN CZYNNY.	Złote i gr.
1. Kasa	62,81
2. P.K.O. Warszawa Nr. 152926 w/g wyciągu P.K.O. z 10.II.37	33,11
3. Dłużnicy w/g inweutarza z 31.3.1937 . . .	2.381,90
4. Ruchomości w/g inwentarza z 31.3.1937 . . .	39.475,25
5. Nieruchomości — kamienica przy ul. Chorążczyzny 15 .	95.000,—
	136.953,07

ZESTAWIENIE WYDATKÓW i WPŁYWÓW

WYDATKI	Złote i gr.
1. Amortyzacja ruchomości	4.908,34
2. „ nieruchomości	1.900,—
3. Strata przy sprzedaży aut	232,25
4. Leki	915,56
5. Płace	35.170,75
6. Administracja (materiały pędne, remont aut, opał, światło, abonament pism lekarskich, abonament telefonu, pranie bielizny. przybory kancelaryjne, portoria, abonament radia) . .	16.122,17
7. Nadwyżka dochodów nad rozchodami . . .	5.225,28
	64.475,35

Księgowy T-wa
Tadeusz Markowski

Skarbnik T-wa
Dr. Marian Kostowiecki

RACHUNKOWE

31 marca 1937 r.

STAN BIERNY.	Złote i gr.
1. Wierzyciele w/g inwentarza	27.249,46
2. Fundusz amortyzacyjny: ruchomości i nieruchomości .	30.248,15
3. Rachunek wydanych weksli	384,—
4. Kapitał	73.846,18
5. Nadwyżka dochodów nad wydatkami	5.225,28
	136.953,07

Z DNIA 31 MARCA 1937 ROKU.

W P Ł Y W Y	Złote i gr.
1. Subwencje datki, składki	34.235,65
2. Przewozy	30.239,70
	64.475,35

Lwów, dnia 31 marca 1937 r.

Sekretarz T-wa
Dr. Juliusz Notz

Prezes T-wa
Prof. Dr. Tadeusz Ostrowski

STATYSTYKA

Pogotowia Ratunkowego we Lwowie, za rok 1936.

Udzielono pomocy osobom	16 412
na mieście	5 820
w ambulatorium	10 592
mężczyznom	7 896
kobietom	6 134
dzieciom	2 382
odwieziono do szpitali	4 358
odwieziono do domu	664

Zasłabnięcia nagle.

Napady nerwowe	100
osłabienia i omdlenia	173
zatrucia wyskokiem	50
„ pokarmami	67
„ gazami	12
inne zasłabnięcia	922
śmierci	34
Razem:	1 358

Urazy.

Wstrząs	20
rany cięte, kłute. tłuczone i t.d.	5032
rany postrzałowe	177
złamania kości	404
krwotoki	274
oparzenia term. chemiczn. odmrożenia	270
Ciała obce, udławienia	2 524
śmierci	12
odmrożenia	92
udary słoneczne	6
Razem:	10 685

Zamachy samobójcze.

Otrucia	176
postrzały	14
rany cięte i kłute	28
powieszenia	1
utopienia	2
rzucenia się z wysokości	14
śmierci	27
inne	5
Razem:	267

Przejechania przez samochody	121
tramwaje	42
inne pojazdy	92
upadki z wysokości	28
obłąkania	8
porody i poronienia	269
przewozy chorych	3 535

Wydział T-wa składa jak najserdeczniejsze podziękowanie JWPanu Prezydentowi miasta dr Stanisławowi Ostrowskiemu za Jego życzliwość i stałą opiekę nad Towarzystwem, Jaśnie Wielmożnemu Panu Naczelnikowi dr Eugeniuszowi Dolińskiemu za zawsze chętne użyczanie swego poparcia T-wu Ratunkowemu, WPanom Komendantom Milewskiemu i Szpaczyńskiemu za fachowy bezinteresowny nadzór nad auto-sanitarkami. a całej Prasie za bardzo obywatelskie stanowisko, jakie stale zajmuje wobec T-wa Ratunkowego z prośbą o dalsze poparcie.

Równocześnie Wydział T-wa Ratunkowego wyraża jak najserdeczniejsze podziękowanie JWPanom Lekarzom dyżurnym za Ich bardzo sumienną i ofiarną pracę na Pogotowiu Ratunkowym.

Wydział T-wa, przedkładając społeczeństwu niniejsze sprawozdanie z działalności za r. 1936 tj. 43-ty rok istnienia, ma to głębokie przeświadczenie, że należycie wywiązał się z obowiązku na siebie przyjętego.

Lwów, dnia 31 marca 1937 r.

Dr *Juliusz Notz*
Sekretarz T-wa.

Prof. Dr *Tadeusz Ostrowski*
Prezes T-wa

Statystyka Stacyj Ratunkowych

za m. marzec 1937 r.

		Warszawa	Kraków	Lwów	Łódź	Wilno	Poznań	Białystok
	Udzielono pomocy osobom:	2.770	2.906	1.293	915	624	788	330
	Na mieście	671	1592	475	380	250	476	292
	W ambulatorjach	2.099	1208	818	535	374	312	38
	Mężczyznom	1.498	1988	634	427	238	376	101
	Kobietom	875	821	502	383	289	310	171
	Dzieciom do lat 15	397	97	157	105	97	102	58
	Odwieziono do szpitali	243	611	357	245	105	126	33
	Odwieziono do domu	104	80	71	39	13	21	4
	Na stacji profilaktycznej	—	106	—	—	—	—	—
Zasłabnięcia nagłe	Napady nerwowe	16	8	6	7	12	10	4
	Osłabienia i omdlenia	60	101	9	50	22	72	17
	Zatrucia wyskokiem	24	31	7	3	9	8	—
	Zatrucia pokarmami	1	10	4	—	—	1	5
	Zatrucia gazami	24	5	5	—	16	1	—
	Inne zasłabnięcia	324	480	62	124	136	88	186
	Smierci	*) 33	*) 5	4	7	8	7	6
	Noworodki	—	—	—	3	—	—	35
	Razem	449	635	97	184	203	187	253
Urazy	Wstrząs	2	1	3	—	—	3	—
	Rany cięte, kłute, tłucz. i t.d.	1104	692	394	159	221	195	37
	Rany postrzałowe	8	3	9	2	1	—	—
	Złamania kości	104	37	29	30	23	23	10
	Krwotoki	29	4	20	22	20	33	8
	Oparzenia term. i chemicz.	78	42	25	194	15	17	4
	Ciała obce i udławienia	346	182	233	178	29	29	—
	Inne urazy	522	22	92	11	79	130	—
	Śmierci	*) 5	*) 2	—	*) 1	1	—	—
	Razem	2193	983	805	596	389	430	59
Zamachy samobój.	Otrucia	59	14	17	31	6	7	3
	Postrzały	3	1	1	5	—	1	—
	Rany cięte i kłute	16	2	1	—	—	2	—
	Powieszenia	6	2	—	7	—	—	—
	Utopienia	—	—	—	—	—	—	1
	Rzucenie się z wysokości	8	1	2	1	—	—	—
	Inne	1	2	—	—	—	—	—
	Śmierci	*) 11	*) 3	1	*) 7	1	—	—
	Razem	93	22	22	44	7	10	4
Urazy według przyczyn	Przejechania przez Samochody	71	10	9	5	—	6	—
	Przejechania przez Tramwaje	27	1	1	5	—	2	—
	Przejechania przez Inne pojazdy	70	8	4	7	—	4	—
	Upadki z wysokości	71	9	3	12	—	6	—
	Napady i rozprawy nożowe	97	7	—	97	—	8	—
	Bójki	357	53	22	11	—	25	—
	Obłąkanie	3	2	3	20	17	3	—
	Porody i poronienia	22	28	26	69	—	—	11
	Symulacje	10	2	—	2	—	7	—
	Wezwania niewłaściwe	14	6	—	—	8	—	3
	Przewozy chorych	222	580	323	14	103	151	45
	Rażenie prądem elektrycz.	—	—	—	—	—	—	—
	Smierci	—	—	—	—	—	—	—

*) W tym

Działalność Lwowskiego Ochotniczego Towarzystwa Ratunkowego podczas „Obrony Lwowa" od dnia I.XI 1918 do dnia 28.IV 1919

Opracował **Dr. Juliusz Notz**
sekretarz Tow. Rat.

(Ciąg dalszy).

L. p.	Imię i nazwisko.	Wiek.	Zajęcie.	Rodzaj uszkodz.	Miejsce wypadku.	Uwaga
	31 marca 1919 r.					
247.	N. N. Mężczyzna			chor. wewn.	Przewieziono z ul. Batorego do Szpit. Technika.	
	Kwiecień 1919.					
	1 kwietnia 1919 r.					
248.	Fąfara Bronisława		legionistka	Rana postrzał. podudzia praw.	przywieziona.	
249.	Masztalewicz		członek M.S.O.	Rana postrzał. stopy.	Marcina 24	wyjazd
	3 kwietnia 1919 r.					
250.	Pajan Katarzyna			Zmiażdżenie palca II. ręki lew. (postrz.)	sam się zgłosił	
251.	Noga Aniela			Rana postrzał. brzucha.	„	
	4 kwietnia 1919 r.					
252.	Mandel Salomon	61	Radca szk.	Rany postrzał. całego ciała.	Zielona 16	„
253.	Mandel Antonina	58	żona poprz.	Rany postrzał. głowy, złamanie przedram. lew.	„	„
254.	Żurna Maria		dziecko	Rana postrzał. głowy.	Źródlana	„
	Dnia 5 kwietnia 1919 r.					
255.	N. N.				Blacharska	
256.	N. N. mężczyzna			Śmierć.	Kazimierzowska 17	„
	Dnia 6 kwietnia 1919 r.					
257.	N.N. mężczyzna		żołnierz	Ciało obce w przew. pk.	Zamarstyn. Areszta woj.	„
258.	Wiedeń Zdzisław	18	żołnierz	Rany cięte palca I. III i V.	sam się zgłosił	
259.	Majewski Czesław	5	syn urzędn.	Rana postrzał. podudzia lew.	Rogatka Łyczakowska	wyjazd granat

L. p.	Imię i nazwisko.	Wiek.	Zajęcie.	Rodzaj uszkodz.	Miejsce wypadku.	Uwaga

Dnia 7 kwietnia 1919 r.

L. p.	Imię i nazwisko.	Wiek.	Zajęcie.	Rodzaj uszkodz.	Miejsce wypadku.	Uwaga
260.	Pasiecznik	16	żołnierz	Rany tłucz. twarzy.	sam się zgłosił.	
261.	N. N. mężczyzna			Rana postrzał. biodra praw.	przyprowadz.	
262.	Frondzej Eugen.	13	syn służącej	Rana postrzał. ramienia praw.	"	
263.	Pankiewicz Wład.	11	syn robotn.	Rana postrzał. twarzy.	"	
264.	Martynów Stanisł.	13	syn murarza	Rany postrzał. twarzy i ręki prawej.	"	

Dnia 8 kwietnia 1919 r.

L. p.	Imię i nazwisko.	Wiek.	Zajęcie.	Rodzaj uszkodz.	Miejsce wypadku.	Uwaga
265.	Maksymowicz Roz.	35		Śmierć	Gródeka 133	wyjazd granat.
266.	Maksymowicz		córka noworodek	Rany tłuczone uda i ram. lew. (matka urodziła żywy płód po śmierci).	"	"
267.	Rak Franciszek	8		Rana postrzał. ręki prawej.	sam się zgłosił.	
268.	Waserman Izaak	22	krawiec	Rana postrzał. uda prawego	pl. Krakowski.	"
269.	Sauber Klara	33	żona kupca	Rana postrzał. klatki piers.	"	"

Dnia 9 kwietnia 1919 r.

L. p.	Imię i nazwisko.	Wiek.	Zajęcie.	Rodzaj uszkodz.	Miejsce wypadku.	Uwaga
270.	N. N. chłopak	12		Rany postrzał. obu rąk.	Karaicka 12	"
271.	Adamiszyn Zofia	6	córka robotn.	Złamanie uda lew., rany postrz.	Zamkowa 10	"
272.	Adamiszyn Michał	12		Rana postrzał. łokcia prawego	"	"

Dnia 10 kwietnia 1919 r.

L. p.	Imię i nazwisko.	Wiek.	Zajęcie.	Rodzaj uszkodz.	Miejsce wypadku.	Uwaga
273.	Szewczuk Stefan	13		Rana tłuczona podudzia praw.	Zielona 12	"
274.	Magocki Marian	6		Rana postrzał. twarzy i obu rąk.		"
275.	Iglicki Stanisław	7		Rany postrzał. głowy, ramienia i udą lewego.	"	"
276.	N. N. kobieta				z ul. Romanowicza 10 na Technikę.	
277.	Rudnicki Józef		żołnierz 2 pp	Rana cięta uda prawego.	sam się zgłosił.	

L. p.	Imię i nazwisko.	Wiek.	Zajęcie.	Rodzaj uszkodz.	Miejsce wypadku.	Uwaga
				Dnia 11 kwietnia 1919 r.		
278.	Retter Gustaw	17	furman	Rana postrzał. brzucha, wypadnięcie jelit złamanie skompl. podudzia lew.	Rzeźnia Miej.	wyjazd granat.
279.	N. N. kobieta			Rana postrzał. brzucha, wypadnięcie jelit	„	„
280.	Weinbaum Jakób	58	kupiec	Rana postrzał. podudzia lew.	Kingi 8	„
				Dnia 12 kwietnia 1919 r.		
281.	N. N. kobieta				przewóz z ul. Romanowicza na Technikę.	
282.	Steinberg Matylda	20		Zdarcie naskórka klatki piersiowej	sam się zgłosił.	
				Dnia 14 kwietnia 1919 r.		
282.	Hunkiewicz Andrz.	39	murarz	Rana postrzał. brzucha	Rogatka Łyczakowska	wyjazd granat.
				Dnia 15 kwietnia 1919 r.		
284.	Górki Zygmunt	17	żołnierz	Rana postrzał. ręki lewej	sam się zgłosił.	
				Dnia 16 kwietnia 1919 r.		
285.	Schneider Beno	3		Rana postrzał. uda praw.	przyprowadz.	„
286.	Striks Leontyna	15		Rana postrzał. podudzia lew.	„	„
287.	N. N. mężczyzna				przewóz z pl. Strzeleckiego na Technikę	
				Dnia 17 kwietnia 1919 r.		
288.	Konowalska Anast.	27	robotn.	Rana postrzał. głowy.	sam się zgłosił.	
289.	N.N. Mężczyzna	50		Śmierć.	Żółkiewska 57	wyjazd granat.
290.	Flesahner Regina	11		Rana postrzał. uda i stopy.	„	„
291.	Petrycka Eugenia	16		Rana postrzał. głowy	„	„
292.	Abrahamowicz Gen.	7		Rana postrzał. uda praw. i lew.	„	
293.	Reinfeid Henio			Rana postrzał. powieki doln.	przyprowadz.	

L. p.	Imię i nazwisko.	Wiek.	Zajęcie.	Rodzaj uszkodz.	Miejsce wypadku.	Uwaga
294.	Reinfeld Maks	7		Rana postrzał. głowy.	„	
295.	Kreiter Frydzia	8		„ „	„	
296.	Kreiter Frania			Rana postrzał. podudzia lew.	„	
	Foksa Antoni	27	kolejarz	Rana postrzał. klatki piers.	„	
298.	Berger Gerszon	26	piekarz	Rana postrzał. podudzia lew.	„	

Dnia 18 kwietnia 1919 r.

L. p.	Imię i nazwisko.	Wiek.	Zajęcie.	Rodzaj uszkodz.	Miejsce wypadku.	Uwaga
299.	Turczyński	14	uczeń	Poparzenie twarzy i rąk.	„	
300.	Wilk Maria	33	służąca	Rana postrzał. klatki piers., zranienie płuc.	Zyblikiewicza 144	wyjazd granat.

Dnia 19 kwietnia 1919 r.

L. p.	Imię i nazwisko.	Wiek.	Zajęcie.	Rodzaj uszkodz.	Miejsce wypadku.	Uwaga
301.	N. N. kobieta		trafik.	Śmierć.	Kar. Ludwika	„
302.	N. N. „		„	„	„	„
303.	Mohr		dentysta	„	pl. Mariacki	zmarł we wozie rat.
304.	N. N. mężczyzna			„	Kotlarska 2	wyjazd.
305.	N. N. kobieta			„	„	„
306.	N. N. mężczyzna			Rana darta wargi górnej.	„	„
307.	„ „			Rana darta ręki lewej.	„	„
308.	„ „			Rana darta twarzy.	„	„
309.	Sech Maria			Rana postrzał.	Kasztelańska 14	„
310.	Pałęga Piotr	17	żołnierz	Rany darte dłoni prawej.	sam się zgłosił.	
111.	Skrzypka Grzeg.	40	dozorca domu	Rany postrzał. podudzia praw.	„	

Dnia 20 kwietnia 1919 r.

L. p.	Imię i nazwisko.	Wiek.	Zajęcie.	Rodzaj uszkodz.	Miejsce wypadku.	Uwaga
312.	Pencak Weronika	40	dozorczyni domu	Rany postrzał. klatki piers.	Żółkiewska 63	„

Dnia 21 kwietnia 1919 r.

L. p.	Imię i nazwisko.	Wiek.	Zajęcie.	Rodzaj uszkodz.	Miejsce wypadku.	Uwaga
313.	Arend Jan	35	ślusarz	Rany postrzał. głowy.	Zamarstyn Szkoła Słow.	„
314.	Hordyniak Michał	26	żołnierz	Stłuczenie.	sam się zgłosił.	

L. p.	Imię i nazwisko.	Wiek.	Zajęcie.	Rodzaj uszkodz.	Miejsce wypadku.	Uwaga
315.	Kosin Stefcia	7		Rana postrzał. uda lew. złamanie podudzia lewego.	Kleparów „ Zródlana 67	
316.	Kosin Jędrzej	14		Rana postrzał. klatki piers.	„	„
317.	Winnicka Paskiewna	77		Rana postrzał. głowy.	„	„
318.	Wróblewska Maria	50		Zatrucie gazem wybuch granatu.	Zborowskich 3	Śmierć.
319.	Wróblewsk Stan.	8		Zatrucie gazem wybuch granatu.	Zborowskich 3	Śmierć.
320.	Wróblewski Kazimierz	6		„	„	„
321.	Wróblewski Józef	5		„	„	„
322.	Wróblewska Helena	2		„	„	„
423.	Wróblewska Janka	4		„	„	„
324.	Dębski Sędzimir	16	uczeń	„	„	„
325.	Dębski Kazimierz	20	legionista	„	„	„
326.	Dębska M.	50		„	„	„
327.	Wróblewski Kamierz Antoni	44		„	„	„

Dnia 23 kwietnia 1919 r.

328.	Chladiak Jan	39	robotnik	Zatrucie gazem, wybuch granatu.	przywieziony.	

Dnia 28 kwietnia 1919 r.

329.	Oryszczak Wład.	69		Rana postrzał. stopy lewej.	Janowska 49	wyjazd. granat.

Redaktor: **Dr Fr. Obarski.** Wydawca: Polski Komitet do spraw ratownictwa i pierwszej pomocy lekarskiej w wypadkach nagłych.

Redakcja czynna codziennie od godz. 9 rano do 13 prócz świąt.

Prenumerata miejscowa i zamiejscowa rocznie 9 zł. Pojedyńczy egzemplarz 1 zł.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, Leszno 58 tel. 11-69-00.

Druk. „BAGATELA", Al. Jerozolimskie 29, Tel. 9-40-99